

ARKEOLOGISEN KOHTEEN
TARKASTUS

410

2

0032

Tunnistetiedot

Kunta: LAUKAA Inventointinumero: SKL 32
 Alue: LAUKAA Luokka: I
 Nimi: ROVNISSAARI Ajoitus: HIST. Aika 1500-1700?
 Kohteen laji: HAUTASAARI Lukumäärä: _____
 Kohteesta muita kortteja _____ kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Ming Juntti Tarkastusaika: 3 16 1995

Sijaintitiedot

Peruskartta: 3223 01 Kynsivesi Pinta-ala _____
 x= 6925 30 y= 46106 z= 90
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. _____

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A B C D E F G

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: KYNSIVESI
 Tila/Rno/nimi: 12:125
 tai Kortteli/tontti/palsta: _____
 Omistaja: MARJA PIETILÄINEN Puhelin: _____
 Osoite: _____ Postitmp: _____
 Kiinteistötunnus: Vuokrattu, ks. huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot:

Ks. liitteen oleva perinnätiedot ris. kartta

Aiemmat löydöt:

—

Tarkastuslöydöt:

—

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat _____

muut liitteet plc
Kinje + kartta + kertomus

negatiivit _____

diat _____

Tarkastuksen aihe:

EERO SYSKÄLÄISEN ILM. SYKSY 1992
(LUPPÄTÄIKONIA)

Kohteen kuvaus:

RUDUSSAARI ON PIENEHKÖ SAARI - KESKIMÄISEN
KOLMEN SAAREN PÄÄSSÄ LAUKAAN JA HANED-
SALMEN RAJALLA KUNNUNVEDESSÄ, SAAREN
ITÄOSA KOOSTA KOREENIMÄKESTÄ, KÄNSIÖN ON
ARAVAA JA ILM. VASTA VIIMEISEN (1900. alk.)
JÄRVEN LÄHEIN JÄLKEEN MUODOSTUNUT.
SAARELLA ON HARVAHKO, VANHA SEKAMETSÄ
PITUUSTA VARPUN- JA HEINÄKASVIMUUTTEITA
EROTUN KESKELLÄ JA LÄNSI? PITÄSSÄ TASSI-
SEMPPAA JA KIVETTÖMILTÄ VAIKUTAVAA.
KÄNSIÖN (ainakin 6-10 km.)
SIINÄ NÄKYY USEITA PITKÄINOHKUIA PAINOK-
TEITA, JOISSA OSA VUOJA TAUTOJA. TÄLLÖNISTÄ
KERROTTIN KÖYRETYN KALLOJA JA LUUTA.

ASIAN VARPUNMÄISEN TULISI TETIDÄ KÖE-
KÄIVÄKSEIKÄ. TOJANITA PERIMUTIEDO JA
KUNNUNISSA SÄILYVEET KERTOMUKIET TÄLLÖNISTÄ
OVAT OSITTAINNUEET PÄIKUNSAJÄITÄIKSI.
JOISSAKIN PAINOKTEISSA OLI NÄKYISSÄ KERTOMUKIET
NOREITA KÄIVELUN JÄLKEÄ

Ks. myös ottamien lehtileike

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistököödi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)

Laajuuden arviointiperuste:

Luokitusehdotus perusteluineen:

II sopii I

Ehdotus suoja-alueeksi: _____

Havaintomahdollisuudet: _____

Opas: _____

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

Kylätiirikoodista HALUAN PYSYÄÄ
YVISTÄKÄÄTÄÄ

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys:

Lähilöytöjä:

Selostus jätetty

30/12 1993

Aika

Holm

Paikka

J. K. K.

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Huomautuksia (esim perimätieto) ja lisäyksiä:

RAHOITUSTIEDON ERITY KES YLOSOSTA JST
KUNN ERI ARKISTOITA, TUOKAITA
EI KIRJAKUNNAN KERTOMUKSESTA VAA
VILTA 1896 / NYÖN

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventoin-
tinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2= tutkittu osittain, 3= tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5= tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu
ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisoity osittain, 3=entisoity kokonaan, 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suo-
jarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D: Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2= tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E: Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2= rajattu osittaisella koekaivauksella, 3= rajattu kokonaan epävarmasti koekai-
vauksin, 4= rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksin, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F: Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G: Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5= aitaus ja taulu,
6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman tilan tai kylän alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

Laukaa 6/2-1993

1.3
8 306 1993

Museovirastolle

Olemme Laukaan pitäjän Lankamaan kylän kylätoimikuntana keräämässä koulupiirimme alueelta historiatietoja.

Kylämme ohittaa Rautalammin reitin vesistö. Kyläämme rajoittuu Kynsivesi-järvi, jossa sijaitsee kylämme alueella Ruumissaari niminen saari.

Perimätietojen mukaan saarta on käytetty muinaisuudessa kalmistona ja samaan viittaavat paikalliset havainnotkin.

Kylätoimikunta on päättänyt anoa k.o.-saarta julistettavaksi Muinaismuisto-alueeksi ja saaren keskiosaan oikeutta kiinnittää mahdollisesti Museoviraston käyttöömme toimittama muistolaatta.

Ruumissaari sijaitsee 3223 01 KYNSIVESI peruskartan ruudussa 6925-6926 / 3461- 3462.

Anomuksemme mukana seuraa; kertomus Ruumissaaresta, ote kiinteistörekisteri-kartasta, sekä maanomistajan suostumus toimenpiteisiimme.

Kesällä 1993,laatan kiinnittämisen yhteyteen pyrimme järjestämään juhlahetken yhteistyössä Laukaan seurakunnan kanssa. Tapahtuma tulee juhlistamaan yhtenä osasena Laukaan pitäjän 400-vuotis juhluvuotta 1993.

Lankamaan Kylätoimikunta

p:sta

Eero Sýsmäläinen
puheenjohtaja

Laukaa

41370 KUUSA

p. 941 - 836117.

KYNSIVESI

OLKI-KUNTEISTÖREKISTERIKARTTA
t: 10000
Yht. 876:3 Lehti.nro 3223
Tilauksen nro Maksu 1400
Jyväskylän kartasto- ja tiedonvälitys-
keskus 27.1.1993.
Havusalmen
lohkokunta

Varpusenlinna

Kiviniemi

Hietasalmi

Saahinsaari

Korppisaari

Mannisenkivi

Särkkä

Kylmäniemi

Sammakkosaari

Rauhoituspiiri

Saukkö

Varissaari

Lonkarinsaari

Paratiisi

Ruumissaari

Mäntysaari

Vääräsaari

Touhula

Hangonsaari

Vennakivi

© MAANMITTAUSHALLITUS, HELSINKI

1:10 000

REKISTERIKARTTA

925000
3460
000 0

Kertomus Kynsiveden Ruumissaaresta

Laukaan Lankamaan kylässä.

- Laukaan Lankamaan kylän alueeseen rajoittuvassa Kynsiveden järven osassa on lukuisa määrä eri nimisiä saaria. Eräs niistä on Ruumissaari.
- Saari on saanut nimensä siitä, että sen maaperään on muinaisina aikoina haudattu kuolleita ihmisiä, n.s.- välivarastoon odottamaan kuljetusta talvikelillä Rautalammin pitäjän kalmistoon.
- Kirkonkirjojen mukaan ovat nämä seudut kuuluneet Rautalammin seurakuntaan vielä v.1799.
- Perimätiedon mukaista ajankohtaa emme osaa tarkkaan määritellä, mutta oletamme, että vielä 1700 - luvulla on tätä saarta käytetty vainajien hautapaikkana.
- Edellä mainittua johtopäätöstä perustelemme sillä, että Otto Leinonen, toinen Lankamaan kylän perinnetiedon kerääjä, tunsikin kylässä Kynsiveden rannalla ikänsä asuneen ja v.1892 syntyneen henkilön, joka oli ihmisenä luotettava ja hyvämuistinen, kertoneen käyneensä kylän toisten nuorten kanssa tutustumassa Ruumissaareen.
- Maaseudun nuoret olivat havainneet saarella ihmisruumiista peräisin olevia luita ja pyöreitä pääkalloja. Tästä voinee päätellä tapahtumien ajankohtia.
- Perinnetiedon kerääjä Otto Leinonen kävi v.1992 syyskesästä yhdessä perinnetiedon keräysryhmään kuuluvan Kalervo Lepistön kanssa tutustumassa e.m.- saareen.
- Kumpikin totesi yhtäpitävästi, että saaren, joka on kooltaan noin 13 - 15 aaria, keskivaiheilla oli etelä - pohjoissuunnassa olevia matalia kumpareita ja ojanteita, pituudeltaan noin 1,5 metriä.
- Leinonen ja Lepistö, molemmat maaseudun kasvatteina ja maan kuoren rakenteita tuntevina, totesivat maan pintaosan olevan aiemmin käsiteltyä.
- Todettakoon vielä, että menneinä aikoina olivat monet vainajien omaiset köyhiä, joten heiltä puuttui varoja vainajien siirtämiseksi hevoskyydillä Rautalammin seurakunnan kalmistoon.
- Aikaa vierähti ja asiat unohtuivat.
- Tämä kertomus Ruumissaaresta Kynsivedellä, on sisällytetty Lankamaan kylän perinnetiedosta kertovaan historiaan.

Laukaa 16/2 - 1993

Museovirastolle

Suostun, että Kynsivedessä sijaitsevaan omistamaani Ruu-
missaari R:no 12:125 saadaan kiinnittää muinaismuistoaluet-
ta ilmaiseva muistolaatta.

Maria Piipponen

Todistavat *As. Eskola* *Esko Sjö*

Köyhien siunaamaton hautausmaa Lankamaalla Kynsivedessä Ruumissaari oli monen matkan pää

Laukaan Lankamaan kylän edustalla Kynsivedessä sijaitsevaa pientä Ruumissaarta on todennäköisesti käytetty satoja vuosia sitten vainajien välivarastona. Lankamaan kylä kuului vuoteen 1799 asti Rautalammin seurakuntaan, ja matka kirkolle oli varsinkin kesäisin pitkä ja raskas. Monet kylällä kuolleista ihmisistä haudattiin saareen odottamaan myöhempää kuljetusta siunattuun maahan: kaikkilla ei ollut varaa tai aikaa nevoskyytiin kesäkelillä. Jotkut vainajista unohtuivat saareen äksi - enemmän tai vähemmän vahingossa.

Kynsiveden Ruumissaari on kuitenkin mikä tahansa pikku saari, jos ei tiedä mitä puiden juurien alla saattaa olla. Pienet painumat varvikossa eivät kerro maal-

likolle mitään, mutta lankamaalaisten perinnetiedon kerääjien Otto Leinosen ja Kalervo Lepistön mukaan noin 15-aarisen saaren maaperä on painumien kohdalta normaalia kivetömpää.

Perimätieto ei kerro, milloin saareen on haudattu viimeiset vainajat, mutta lankamaalaiset arvelevat saarta käytetyn vielä 1700-luvulla. Puusto on kuitenkin ehtinyt uudistua ja peittää haudat juurillaan jo moneen kertaan. Lankamaalaisen Niilo Viinikaisen 1892 syntynyt äiti kävi nuorena tutustumassa saareen. Nuorisio oli etsinyt ja myös löytänyt maaperästä ihmisen luita ja pääkalloja. Sen koommin ei saarta ole kaiveltu.

Laukaan Hartikassa kaivauksia johtanut Mirja Miettinen

Museovirastosta kävi viime viikolla tutustumassa Kynsiveden Ruumissaareen Lankamaan kylän perinnetietoudesta kiinnostuneiden asukkaiden kanssa. Miettinen piti täysin mahdollisena, että saarta olisi käytetty perimätietojen mukaisesti ja katsoi saaren pinnanmuodostuksen tukevan kertomuksia.

- Samanlaisia saaria on Suomessa enemmänkin, muun muassa Kuuhankavedessä on kaksi ruumissaarta, kertoi Miettinen.

- Varsinkin köyhien ihmisten kohdalla ruumiiden välivarastointi ja lopullinenkin haudaminen siunaamattomaan maahan oli aikoinaan melko yleistä.

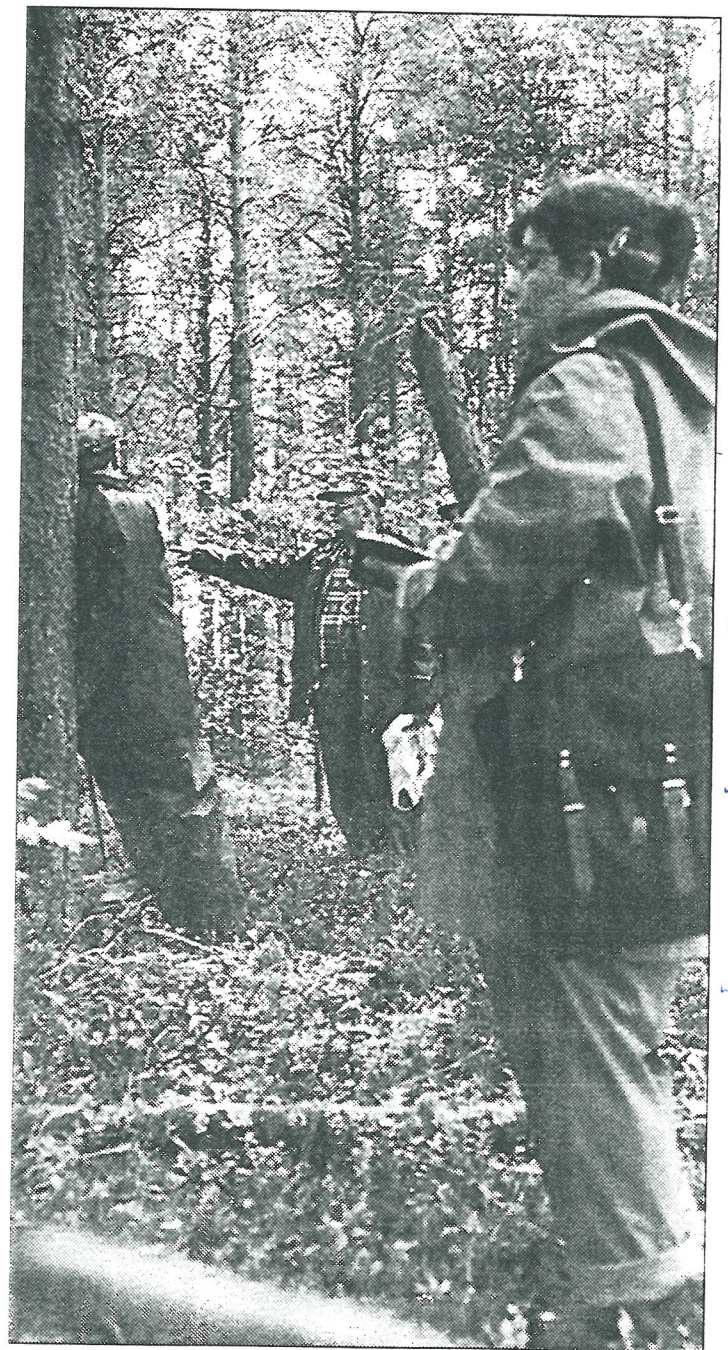
Miettinen suhtautui epäilevästi ajatuksiin kaivauksista, jotka muuttaisivat saaren ulkonä-

köä. Sen sijaan hän piti hyvänä kylätoimikunnan ideaa Ruumissaaren historiallisen arvon mukaisesta muistolaatasta, joka asetettaisiin saareen yhdessä Laukaan seurakunnan kanssa vielä tänä kesänä.

Lankaniemen tilan maihin kuuluva Ruumissaari julistettaneen Lankamaan kylätoimikunnan toivomuksen mukaisesti piakkoin muinaismuistalueeksi, jolloin maa-alue siirtyy muinaismuistolain mukaisesti Museoviraston valvontaan. Ruumissaari on Rautalammin reitin varrella, ja kanoottireitti Laukaasta Konnevedelle kulkee sen editse, joten saareen tutustuminen on helppoa historiasta kiinnostuneille vesillä liikkujille.

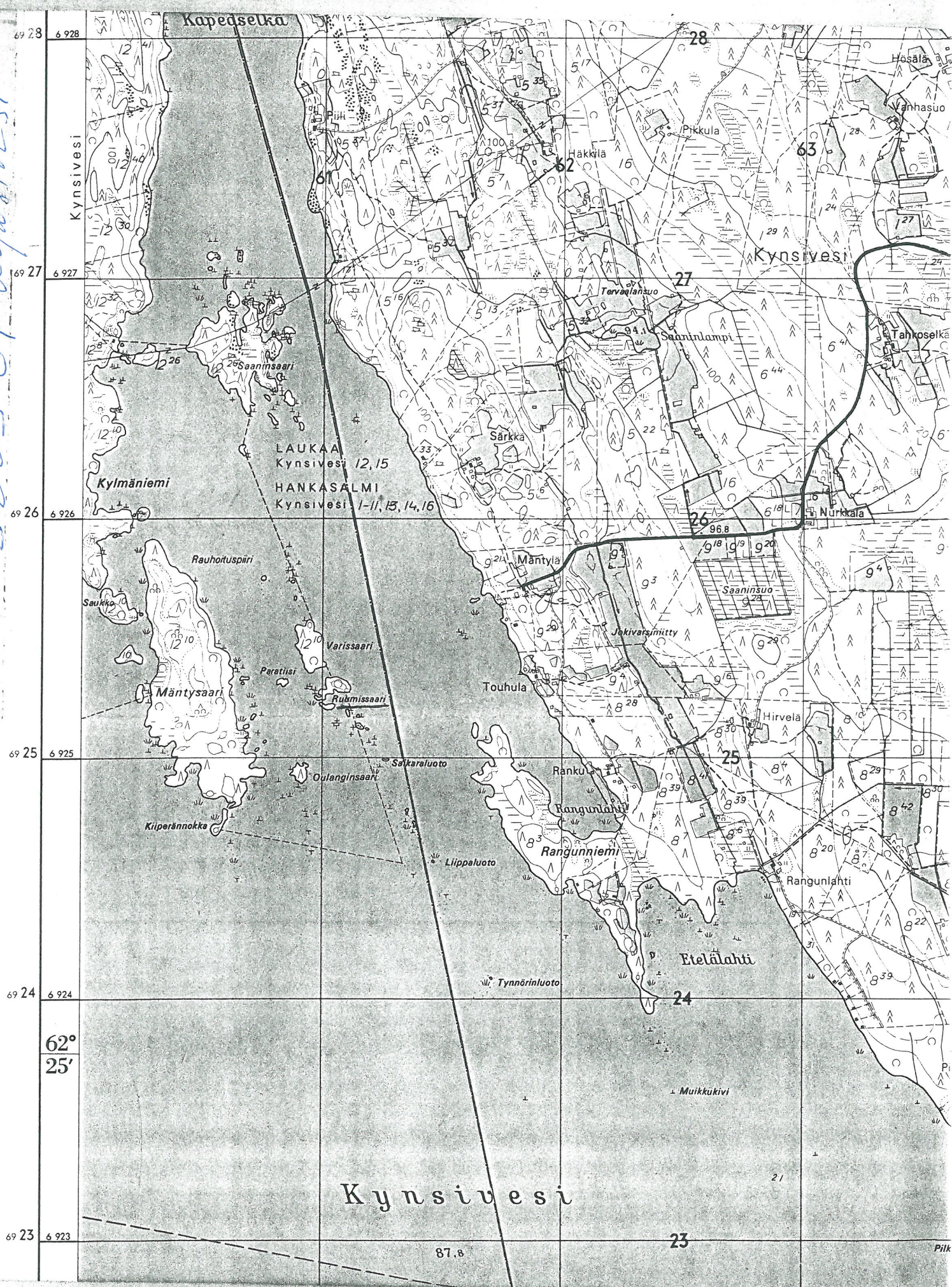
Lankaniemen tilalla syntynyt Martti Pietiläinen pitelee venettä Ruumissaaren rantahiekinossa. Tilan nykyinen isäntä Niilo Viinikainen luotsasi veneen saareen samaa karikkoista reittiä kuin muinaiset lankamaalaisetkin. Veneen keskituhdolla istuu kylätoimikunnan puhemies Eero Sysmälinen. Takimaisessa veneessä istuvat museoviraston Mirja Miettinen ja Lankamaan perimätiedon kerääjät Otto Leinonen sekä Kalervo Lepistö.

Mirja Miettinen Museovirastosta kuuntelee Kalervo Lepistön kuvausta Ruumissaaren pinnanmuodoista. Lepistö tutki Otto Leinosen (vas.) kanssa viime kesänä saaresta löytyviä kuoppia lapiolla, jolloin miehet totesivat maan olevan normaalia kivetömpää.

LANKAMA - KONNEVEDEN - KETTU - 10. Kesäkuu 1995

32230 / Kynsivesi

Kynsivesi

87.8

23

Piik